Потреба кооператив.

В старім краю наш нарід привик запобігати ласки в панів та урядників. І хоть панщина скасована вже від 60 ти літ, то дух рабства ще жиє таки між нашим бідним народом. І нині в Галичині лижуть еще попам та панам лапи, скидають перед ними низенько шапки та в четверо скулюють ся перед кождим таким дармоїдом-вовкотрубом. Радіє наш хлоп і славить „доброго" пана, коли той дасть йому фіру зогнилої соломи. Хлопи, не знають як собі в недолі порадити, і все до панів. А ті радять!!

З тої поради і тікає наш люд голий та обдертий, з торбами на плечах, в далекі чужини, на „вільні" землі. Прийшли в Канаду, і дух рабства з собою приволікли. В Канаді постелились під ноги богачів консерватистів та лібералів!!! Але в Канаді не дають фіри соломи; американський капітал каже: „Help your self!" (помагай собі самий!) І двайцять літ проминуло вже того помаганя. Самі капіталісти говорять, що Канада поступила вперед лише завдяки конячій праці Галичан. Чомуж би ні? коли рік-річно по 150 тисяч наших „білих Індіян" (як величає нас канадийське (ухарство) з конячою силою виробляють фарми, роблять желізні дороги, бють біґами під землею, від рана до ночі працюють по фабриках.

„Доробляють ся!".

Та сліпі не бачать, що з їхньої праці доробила ся вже жменя капіталістів, коли зате у фармера довгів по уха, а в мійського робітника стара біґа та шуфля.

Чотири роки тому взад, вперше роздав ся чути між канадийськими Русинами голос соціяліста: „Доволі ходити самопасом! До гурту робітники! До зєднаня! Долів капіталізм! Хай живе робочий люд!"

І той клич то слабне, то скріплюєсь, та все ширше і ширше розходить ся по Канаді. Нині зайшов вже і між українських робітників Злучених Держав.

Ми любимо, (старокраєва привичка) щоб над нашою нуждою поплакав хтось, постогнав, пожалів нас бідних, „маленьких".

Не даром, коли соціялістичні орґанізатори пояснювали нашим фармерам їхнє гірке становище, — вони плакали і охочо вписувались до соціял-демократичної партії. Але відїхав з їхньої кольонії соціяліст — засипляв між ними і соціялізм. В 1908 р. були прокинулись фармерські кольонії в Манітобі на західнім полудни Стейнбах, Сарго, а на півночі Плейзент Гом і Ґімлі. Знова 1912 року в самій північній Манітобі зорґанізувалось около 14 фармерських льокалів Федерації Укр. Соц.-демократії. Заворушив ся в Саскечевані кенорський дістрікт та фармери під Едмонтоном. І, як звичайно притихли... Вморились видко? — Се показує, що фармери відчувають свою кривду, своє погане положенє, але не знають що робити.

Згасають на якийсь час, поки знова не завитає до них соціялістичний орґанізатор і не розбудить їх до житя.

Соціялізм стремить до того аби скасувати приватних підприємців, а щоб потреба усего народа і кождого з окрема задовольняв усей народ спільного працею на полях фабриках і майнах.

Мовляв, орґанізація людського житя на основах кооперації. Але хай ніхто не думає, що те кооперативне житє має статись тоді, коли в парляменті буде соціял демократична більшість.

Від нині вже так сьвідомі мійські робітники як і фармери повинні розпочати орґанізацію кооператив.

Орґанізація кооператив потрібна нині ще й тому, що капіталісти легко розбивають соціялістичні орґанізації, відбираючи нашим товаришам працю. Богато хрунить ся задля бажаня ліпшого житя і йдуть в слуги ворожих народови партій. В кооперативах, в кооперативних фабриках, трачках, майнах та фармах, ми знайшлиб собі все гда працю, людське житє і не потребувалиб хилити голови перед буржуазією. Як орґанізувати кооперативи поговоримо ширше в слідуючих числах „Р.Н." —

Війна і соціялісти.

В Народнім Домі, в Брукселі відбулось засіданє Інтернаціонального Соціялістичного Бюра. Головно засіданя се було посьвячене війні т. є. що повинні зробити робітники всіх країв, аби прикоротити війну, щоб не допустити до сеї війни більші держави, щоб не допустити до більшого убійства, а щоб сприяти спокоєви, дійсній свободі, дійсному розвоєви братерства робітників, братерства народів. Перший забрав слово товариш Адлер, провідник австрійських соц.-демократів. В своїй бесіді він безпощадно скритикував Росію і Австрію, котрі своїм ганебним поступованєм правели до війни на Балкані. Відтак говорили еще: представителі французької соц.-дем. т. Валліян старий оборонець париської комуни 1871, провідник фран. соц. т. Жорес, котрий представив, що правительства піддержують дикі інстинкти в людстві тільки тому, аби як можна сильно держати його в рабстві. Дальше говорили: т. Ганс представитель німецької соц.-дем. і товаришка Роза Люксембурґ. Бюро постановило скликати черговий конґрес соціялістів всего сьвіта в 1913 р. до Відня; спеціяльно в справі війни рішено знова скликати як найскорше екстраординарний конґрес соціялістів всіх партій сьвіта до Швайцарії на день 5 грудня.

Маніфест Міжнародного Соц. Бюра.

Міжнародне соціялістичне бюро висказує свою найглибшу відразу перед масовим мордом, який відбуває ся тепер на Балкані і засилає соціялістам балканьських країв вдячне признанє за геройську відвагу і за вірність принципам, які дали їм силу протестувати проти війни серед найтяжших обставин. Заявляємо, що за оправданими потребами балканьських народів до національної єдности і самоуправи і до зміни теперішнього стану, який робить їх підданими Росії і Австрії, криють ся інтереси династій і хапчивість капіталістів і князів балканьских, які хочуть через війну спровадити політичні зміни на Балкані. Інтереси робітничої кляси, у яких заключає ся і національна самоуправа вимагають не війни, але поступаючого розвитку і демократизації балканьських держав — включивши в те і Туреччину. Лише сею дорогою можна на Балкані без проливу крови і економічної руїни осягнути тілько під взглядом еманципації народів, кілько в даних обставинах є можливим.

Капіталістичні і монархістичні інтереси були суперечні тій методі визволеня балканьских народів; вже те саме зробило неминучою війну, за яку є відвічальними тепер ті пануючі кляси. Крім сего поносить велику вину російський абсолютизм, який від давна послугує ся національними аспіраціями балканьських народів, щоби з їх крови, так як у своїм з краю народів, висисати всю силу.

Дальше обжаловуємо як виновників капіталістичні держави в Европі, які через свою жадобу і брутальність, через свої насильства і зраду в Мароку, в Босні і Герцеґовині, в Тріполісі і Перзії, через перфідне паралїжованє кождого стремлїня до відродженя Туреччини, як не менш через змінну гру між інтриґами царату і забаганками австрійської монархії причинили ся зі своєї сторони до повстаня тої війни.

З того конфлікту може кождої хвилї розвинути ся сьвітова війна.

Обовязки всіх пролетарів, всіх партій інтернаціоналу є у тій годині більші, як коли небудь.

У понурім відблиску тих подій мусять і найбільш несьвідомому стати ясними глибокі причини того режіму непевности, брутальности і рабунку, які розпанахують сьвіт

З того мусить заяснїти обовязок пролетаріяту, ужитии всї сили, щоби приспішити здійсненє соціялізму, який лиш одинокий зможе трівко і певно на підставі справедливости установити взаїмні відносини одних наций до других, тимчасом як тепер ті відносини віддані є на поталу капіталістичній анархії, шовіністичному божевілю, потайній грі дипльоматів і насильству реакції.

Конечно потрібним є, щоби всї клясово сьвідомі пролетарі спротивили ся цілою силою, кождому стараню розширити війну і кождій самолюбній і у власнім інтересї веденій інтервенції, яка могла-би єї розширити, і імпонуючими демонстраціями виступив проти сеї політики, яка витворює війну. Соціялістичний пролетаріят мусить з великим притиском піднести свій голос і доказати своїм поступованєм, що не дасть ся втягнути в політику диких і крівавих конфліктів.

Щоби тому протестови і тій акції проти війни запевнити найбільшу одноцільність і успішність, рішило Міжнародне Соціялістичне Бюро скликати надзвичайний міжнародний конґрес. Найліпшим приготованєм до конґресу буде систематична і інтензивна аґітація всіх соціялістичних і пролетарських орґанізацій проти всіх тих елементів, які поносять вину у злочинах війни.

Найблизша будучність видвигне для соціялістичних і пролетарських партий великі задачі до сповненя. Ми не сумніваємо ся, що они сповнять їх з тою самою відвагою, якої блискучий примір дали нам товариші з Балкану.

Нехай правительства не забувають на ті небезпеки, які приносить з собою гра з вогнем, і що сей вогонь в силї спалити цілий капіталістичний сьвіт!

Війна війні! Нехай живе інтернаціонал!

Цьвітки американської „свободи".

Як по простацьки відносять ся американські власти супроти соціялістів і їхньої праці, котра чимраз більше загрожує капіталістичній клясї, сьвідчать слідуючі факти:

До міста Тополіс, в Джорджії, приїхала соціялістка Огейр і скликала відкритий мітінґ. В своїй мові вона стала критикувати нинїшне витворюванє продуктів, а спеціяльно визискуване дітий.

Така бесїда страшно не полобалась мейорови міста Пирси, котрий сейчас казав арештувати аґітаторку. Позаяк поліція чомусь то отягалась, сей „можний" пан міста візвав пожарну сторожу, щоб ся водою розігнала вічевиків. Розпочалась акція. Струя води була так сильна, що скинула товаришку О'гейр з трибуни, при чім вона тяжко ранилась.

Ось так „культурно" поступає американська буржуазія з женщинами і соціялістами.

* * *

Знова в місті Тулс, в Оклагомі, виступив на мітінґу тов. Сайдель. Він став говорити о хабарах та перекупстві буржуазних партій взагалі, а в тім місті спеціяльно. Се порушило всіх хабарників до послідного і вони теж вхопились способу, розігнати зібраних водою, та се їм не вдалось. Щож вони роблять? — Вони розпочали військові вправи, з музикою, карабінами та бубнами, аби таки не дати робітникам послухати свобідного слова. Капіталісти і їх наганячі, аби поборювати і не дати розширитись соціялістичному духови, готові кождої хвилї до найбільш підлих та не людських способів борби. Та на сїм вони погано „попечуть ся", бо нема нічого страшнійшого як гнїв народа.

* * *

В Рокдал, Тексас, барони зажадали від своїх наємників, аби сї голосували на їх партії, бо коли підуть за соціялістом, так повиганяють їх з земель. Та сї не дуже злякались їхніх погроз, бо коли приїхав тов. Сайдель до Рокдал, то устроїли йому таке привитанє, якого нікоки не бачило ще се місто. Вперед йшли дівчатка повбирані на червоно, а за ними поступали сотки мальчиків з червоними лентами національними прапорами. Ось як привитано соціялістичного кандидата на віцепрезидента Злучених Держав.

Памятаймо, що нічого не зроблять нам капіталісти, коли ми разом і гордо будемо нести перед нами прапор освободженя народів, прапор соціялізму.

Соціялісти Хорватії і Славонії о війні.

Соціял-демократична партія Хорватії і Славонії протестує проти війни в своїм маніфесті, де говорить ся:

„Проґрес людства, вся культура і цивілізація в небезпеці. На Балкані сходять ся інтереси всего капіталістичного сьвіта. Все, що звязане з капіталізмом, заінтересоване в угнїтаню, і визиску полуднево-славянських і балканських народів, особливо Австрія і Росія нічого доброго не виставляють на своїм знамени. Капіталісти Европи дрожать за свої ринки збуту на Балкані. Австрія не може нікого в сьвіті обманути в тім, що вона хоче „спасти" когоно будь на Балкані. Хорватія, Славонія, Босня, Герцеґовина і Дальматія можуть послужити живим приміром подібного „спасеня". Голий абсолютизм в Хорватії, угро-

КРАЄВИЙ ЛІКАР
Dr. G. KALICHMAN
спеціяліст венеричних хоріб, як сифіліс і т. ін. внутрішних, хірурґічних і жіночих. Операції виконує при помочі електрики. Мешкає і ординує:
453 Selkirk Ave.
Телефон: Ст. Джонс 1772.

Роблю на замовленя ріжного рода женські убраня і весільні сукні. Маю на складі готові сукні і капелюхи для женщин та сорочки, светри і т. д. для мущин.
Miss O. BROWN
579 Selkirk Ave.
Winnipeg.

Dr A. SILVERMAN
Русько-польський лікар. Спеціяліст венеричних, наскірних і внутрішних недуг. Лічить також всякі недуги жіночі.
Ординує в офісі на:
395 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1716.

MAPLE LEAF CAFE
864 MAIN ST.
PHONE: 159 ST, JOHNS,
The best restaurant in North Winnipeg, open day and nights. Good, healthy meals at 25 cents. Special orders.
$5.00 meal ticket for $4.00.
Ice cream parlor, soft drinks.

DR. T. G. MOXNES
ДЕНТИСТ.
620½ Main St.
Winnipeg,
Двері з Loggan Ave.
Витягає зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.
Mowimy po polsku
Deutsch gesprochen.

Сверблячки, корости, всї застарілі викиди, погані лишаї, прищі, гниючі рани, котрі не хотять гоїтись, в короткім часї по ужитю „Aknol Remedy Set" рани згоять ся і тіло очистить ся. „Set" сей складає ся з трох гварантованих средств, іменно: „Aknol Tablets" до уживаня внутр, „Aknol" масти і „Aknol" мила для уживаня вишного.
Ціна сего „Set-у" разом з пересилкою $3.00. Коли вже стратилисьте надію позбути ся сверблячок, корости прищів і лишаїв, уживайте наших средств. Чому показувати сь між нарід з лицем обсипаним поганими коростами і наражатись на посьміховиско, коли можете мати гладку і красну твар і тіло. Не стратите анї цента, бо ґварантуємо Вам, що коли будете уживати їх після припису, і коли вони не поможуть, то звернемо Вам гроші. Не відтягайте, а замовляйте сейчас. Гроші висилайте через Money order або в реджістрованім листї.
AKNOL REMEDY CO.
Dept. C. 348 E. 15 St. New-York.

Календарі! на 1913 Календарі!
замовляйте завчасу поки еще не вичерпані в недавно заложеній НАРОДНІЙ КНИГАРНІ в ОТТАВА.

Приятель жовніра	30
Календар Робітничий	25
Календар Гумористичний	25
Хлїбороб	30
Присьвита Родина	30
Календар Маряньский	25
Календар Загальний	75

Також маємо великий склад ріжного рода книжок,
NARODNA KNYHARNIA
534 Rochester St. Ottawa.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO